

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЮГАРЫ ЯХШЫЙ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

423765, Югары Яхший авылы,
Яна урам, 17 нче йорт.
Тел. 885552 3-44-45.

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
АКТАНЫШСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ВЕРХНЕЯХШЕЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ**

423765, с. Верхнее Яхшеево, ул. Новая,
дом 17. Тел. 885552 3-44-45.
E-mail vyah.akt@yandex.ru

КАРАР

«22» октябрь 2019 ел

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 22

**2019-2021 елларга Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл
жирлегенде кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы турында**

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль законны, Татарстан Республикасының 2010 елның 21 гыйнварындагы Законын үтәү йөзеннән, "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында" Татарстан Республикасы законы N 7-ТРЗ Югары Яхший авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. "2019-2021 елларга Актаныш муниципаль районы Югары Яхший авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү" максатчан программасын 1 нче санлы кушымта нигезендә расларга.

2. Өлеге карарны Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында <http://Aktanysh.tatarstan.ru> Югары Яхший авыл жирлеге бүлегендә һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмати порталында бастырып чыгарырга.

3. Өлеге карарның үтелешен контрольдә тотуны үз естемә алам.

Югары Яхший авыл жирлеге
башкарма комитет житекчесе

Зиннатуллина Ж. Г.

Югары Яхшый авыл жирлеге
 башкарма комитеты карарына
 № 22 “22”10.2019 ел
 1 нче санлы кушымта

**Актаныш муниципаль районы Югары Яхшый авыл жирлеге буенча
 кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы**

Программаның исеме:	«Актаныш муниципаль районы Югары Яхшый авыл жирлеге буенча кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү программасы»
Программаның Заказчысы:	Актаныш муниципаль районы Югары Яхшый авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның эшләүчесе:	Актаныш муниципаль районы Югары Яхшый авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның нигезе:	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль закон һәм 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы “Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында”
Программаның максатлары:	- Югары Яхшый авыл жирлеге буенча кече һәм урта бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру; - кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хисабына жирлек халкының икътисади күтәрелеш һәм мәшгульлеге проблемаларын хәл итү;
Программаның бурычлары	1. Югары Яхшый авыл жирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасын үстерү; 2. Кече һәм урта бизнестан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру; 3. Кече һәм урта эшмәкәрлекнең инвестицион активлыгын арттыру. 4. Жир мөнәсәбәтләрен камилләштерү һәм жир базарын үстерү; 5. Минималь хезмәт хакы күләмен минималь куллану бюджеты күләменнән ким булмаган күләмдә тәэмин итү; 6. Коммуникацияләр системасын үстерү бизнес-хакимият-жәмгыять; 7. Халыкны эш белән тәэмин итү өлкәсендә районның баланслы икътисади сәясәтен исәпкә алып, эшсез халыкны кече һәм урта бизнес өлкәсенә жәлеп итү өчен өстәмә стимуллар булдыру; 8. Кече һәм урта бизнес өлкәсендә мәшгульләргә социаль яклау белән тәэмин итү. 9. Халыкның тормыш шартларын яхшыртуда кече һәм урта бизнесның ролен арттыру.
Чараларны тормышка ашыру сроклары	2019-2021 еллар

Программа бүлекләре:

1. Югары Яхшый авыл жирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау.
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеге нигезләү.
3. Программаның социаль-иқтисади нәтижелелегенә көтелгән бәя.
4. Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләре.
5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр
6. Программаны тормышка ашыру механизмы.
7. Югары Яхшый авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасының төп чаралары.

1. Югары Яхшый авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар иқтисады алга киткән илләрдә кече эшмәкәрлек дәүләт иқтисадының нигезе, хужалык үсеше этәргече булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле тормышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Хужалык итүнең базар системасы шартларында кече һәм урта эшкәрлекнең аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

үз тормышын мөстәкыйль тәмин итүче һәм лаеклы тормыш дәрәжәсен тәмин итүче һәм граждандык жәмгыятенә тотрыкландыручы сәяси көче булып торучы урта сыйныф өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкәрлек секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыятьтә эшсезлек дәрәжәсен һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының ижтимагый психологиясен һәм тормыш ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшмәкәрлекнең сыгылмалы һәм тиз арада житештерү структурасын үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләр булдыру һәм куллану.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Югары Яхшый авыл жирлеге буенча кече эшмәкәрлекне үстерү программасын эшләү һәм гамәлгә ашыру зарурлыгы туа.

Әлеге программа «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнгән.

Безнең жирлектә бүген бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар да бар, ул Россия Федерациясе Хөкүмәтенә, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте аркасында көчәя бара. Актаныш муниципаль районы Югары Яхшый авыл жирлеге.

Кече эшмәкәрлек түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана:

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлекләре	2019 ел	2020 ел	2021г ел
1	Югары Яхшый авыл җирлеге буенча теркәлгән кече предприятиеләр саны	берәм.	5	5	5
2	Алардан:				
	Авыл хужалыгы	берәм.	4	4	4
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	берәм.	1	1	1
3	Шәхси эшмәкәрләр буларак теркәлгән физик затлар саны	кеше	3	3	3
	кече предприятиеләр	берәм.	2	2	2
	юридик зат оештырмыйча физик затлар	берәм.			
4	Кече предприятиеләр буенча (тышкы яраштыручылардан башка) хезмәткәрләрнең исемлек буенча уртача саны	кеше	64	65	65
	шул исәптән, икътисад тармаклары буенча:				
	Авыл хужалыгы	кеше	61	62	62
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	кеше	3	3	3
5	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренә исәпләнгән хезмәт хакы фонды (тышкы яраштыручылардан)	мең сум	16372,5	17635,8	18643,5
6	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренә уртача хезмәт хакы	мең сум	16,5	17,5	18,5

Таблицада китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, төп күрсәткечләрнең динамикасы тотрыклы уңай динамикага ия. Шулай итеп, 2019-2021 елларда кече предприятиеләр саны артмаган, эшчеләр саны артмаган, хезмәт хакы 1,1 тапкыр арткан.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта кече эшмәкәрлек Югары Яхшый авыл җирлегендә шактый ныклы позицияләр алып баруга карамастан, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән килеш кала.

Җирлеккә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып торалар:

-инвестицион ресурслардан файдалану кыен, кредит ресурсларыннан авыр файдалану фондында үз финанс чараларының җитмәве;

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында тиешле дәрәжәдә хәбәрдар булмавы, административ киртәләр һәм эшқуарлык эшчәнлеген башқарганда һақимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

Эшмәкәрлек эшчәнлегә субъектлары тарафыннан қарарлар қабул итүне һәм тормышқа ашыруны таләп итә торған проблемалар булып тора:

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының зур булмаған социаль жаваплылығы;

Булған қаршылықларны жиңеп чығу һәм Юғары Яхшы авыл жирилендә кече һәм урта эшқуарлыкның алға таба үсеше мәғлүмати, мәгариф, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле элементләр һәм кооперацияне жайға салу, шулай ук эшмәкәрләргә күмәк ихтыяж туарға мөмкин булған башқа аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән урыннарда аны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру буенча максатчан эш нигезендә генә мөмкин. Программа билгеләнгән максатларға ирешү өчен һақимиятнең жириле органнары, шулай ук дәүләтнеке булмаған оешмалар тырышлығын берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаның социаль-иқтисади нәтижеләлеген бәяләү

Программа Юғары Яхшы авыл жирилендә кече һәм урта эшмәкәрлекне алға таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруға юнәлтелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаның үтәләше ярдәм итәчәк:

- жирилендә иқтисади һәм социаль тотрыклылығының иң мөһим элементларынан берсе буларак, кече һәм урта эшмәкәрлек эшчәнлеген һәм булдыруны стимуллаштыручы уңайлы иқтисади мохит формалаштыру;

- кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыру, эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү һәм кече һәм урта предприятеләрне иқтисади нығыту;

- эш белән тәмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлықка қилү, кече һәм урта эшмәкәрлектә эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт һақын арттыру;

- товар базарын көндәшлеккә сәләтле продукция һәм жириле житештерү хезмәтләре белән баету;

4 . Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләре.

Авил жирилендә халқының тормыш-көнқурешен яхшыртуға юнәлдерелгән тотрыклы иқтисади үсешне тәмин итү максатыннан, эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләре билгеләнде:

- авыл хужалығы продукциясе житештерү;

- халыққа көнқуреш хезмәте күрсәтү;

-социаль хезмәт күрсәтү өлкәсе;

5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр

1.Кече һәм урта эшқуарлыкны нәтижеләле үстерү өчен хоқуқый базаны қамилләштерү һәм административ киртәләрне қиметү.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә мәғлүмати-консультацион ярдәм күрсәтү.

3. Юғары Яхшы авыл жирилендә кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңай имиджын һәм уңай жәмәғәтәчелек фикерен формалаштыру.

4. Кече һәм урта эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.

5. Яшьләрнең һәм эшсезләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру.

6. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары арасында хакимият органнары белән партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыруга булышлык күрсәтү.

6. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программа белән идарә итү	Югары Яхшый авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау	Бюджеттан тыш чыганаclar, Югары Яхшый авыл җирлеге кече һәм урта бизнес субъектларының үз акчалары
Программаны төп эшләүчеләре	Югары Яхшый авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Югары Яхшый авыл җирлеге Советы

Актаныш муниципаль районы Югары Яхшый авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек үсеш программасының төп чаралары

№	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы
1	2	3	4
1. Кече эшмәкәрлекне нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү			
1	Эшмәкәрлек өлкәсендә норматив-хокукый база булдыру	Кече эшкуарлыкка ярдәм итү буенча нәтижәле оештыру һәм башка чаралар үткөрү	Финанслан мыйча
2	Кече эшмәкәрлекне үстерүгә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү. Контроль-рәхсәт практикасын оптимальләштерү юлы белән дәүләт, кулланучылар һәм эшкуарлар мәнфәгатьләрен яраштыруны тәэмин итү	Соратып алына торган документларның тулы исемлеген һәм аларны һәр этапта, шул исәптән һәр этапта карауның конкрет срокларын күрсәтеп, район хезмәтләре эшчәнлегенең төгәл, ачык регламентын булдыру: җир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкция өчен проект документларын карау, элмә такталарга һәм реклама мәгълүматларына рәхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган торактан күчерү, биналарны үзгәртеп планлаштыруга рәхсәтләр рәсмиләштерү һ. б.	Финанслан мыйча
3	Коррупциягә каршы көрәшкә юнәлдерелгән чараларны камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Коррупциягә каршы көрәш, бизнесны алып баруның этик дәрәжәсен күтәрү, кече эшкуарлык субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау	Финанслан мыйча

2. Эшкуарлыкны инновацион үстөрү (инфраструктураны үстөрү, инновацион потенциалны гамэлгө ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)			
1	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгә ярдәм итүче чаралар комплексын уздыру, шул исәптән укыту, мөглүмат белән тәмин итү.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлөшчә хәл итү	ТР бюджеты
3. Кече эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме күрсәтү			
1	Кече эшмәкәрлек субъектларына дөүләт ярдәме кысаларында чараларны гамэлгө ашыруда федераль һәм республика дөүләт хакимияте структураларына ярдәм күрсәтү.	Эшкуарлыкны үстөрүгә юнәлдерелгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру	Финанслан мыйча
2	Кече эшкуарлык субъектларына инвестицион проектларны гамэлгө ашыру өчен инвесторлар эзләүдә ярдәм итү	Кече эшкуарлык субъектларының потенциалы инвесторлар белән үзара хезмәттәшлеген оештыру, кече эшкуарлык субъектларының инвестицион проектларын гамэлгө ашыру өчен банк финанславын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслан мыйча
3	Актаныш муниципаль районы икътисадының өстенлекле юнәлешләрнен үстөрү максатларында, Югары Яхшы авыл жирлегендә кече эшмәкәрлек субъектларына жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәмин итүдә булышлык күрсәтү	Шәһәр икътисадының өстенлекле юнәлешләрнен үстөрү максатларында, кече предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәмин итү, эшмәкәрләрнең районда үткөрелә торган тендерлар, аукционнар турында хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслан мыйча
4	Кече эшмәкәрлек субъектларын муниципаль заказны үтәүгә кызыксындыру һәм жәлеп итү	Кече эшкуарлык субъектларын муниципаль заказлар буенча конкурсларда һәм аукционнарда катнашуга кызыксындыру һәм жәлеп итү	Финанслан мыйча
4. Кече эшкуарлыкка мөглүмати-консультация ярдәме			
1	Районда кече эшмәкәрлеккә ярдәм һәм аны үстөрү өлкәсендә үткөрелә торган чараларга мөглүмати ярдәм күрсәтү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләрнен алдынгы эш тәжрибәсен системалаштыру һәм тарату.	Финанслан мыйча
2	Кече эшмәкәрлек субъектлары, районның жирле үзидарә органнары катнашында "түгәрәк " естәлләр, семинарлар, конференцияләр үткөрү;	Кече эшкуарлык субъектларының һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген жайга салу, эшкуарлыкны үстөрүнең актуаль мәсьәләләрнен яктырту һәм аларны хәл итү турында уртак тәкъдимнәр.	Финанслан мыйча

5. Эшмәкәрнең уңай имиджын һәм кече эшмәкәрлек турында уңай жәмәгәтьчелек фикерен формалаштыру			
1	Кече эшмәкәрлек субъектларын Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе территориясендә үткәрелә торган күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуға жәлеп итү	Эшқуарлыкка ярдәм итү, эшқуарлык эшчәнлегенең иң яхшы субъектлары эшенең алдынгы тәҗрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслан мыйча
6. Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү			
1	Белем бирү программаларын, шул исәптән квалификация күтөрү, бер тапкыр лекцияләр, стажировка, семинарлар үткөрү	Эшмәкәрләрнең белемлелеген арттыру	Финанслан мыйча
2	Законнар үзгәрүгә бәйлә рәвештә кече эшқуарлык мәсьәләләре буенча гамәли семинарлар уздыру	Кече эшқуарлык субъектларына сәүдә, көнкүреш һәм башка хезмәтләр күрсәткәндә хокук бозуларны булдырмау максатларында законнардагы үзгәрешләр турында хәбәр итү	Финанслан мыйча
3	Эшқуарларга социаль-хезмәт мөнәсәбәтләре, хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча методик һәм гамәли ярдәм күрсәтү	Хезмәт законнары өлкәсендә эшмәкәрлек структураларының белем дәрәжәсен күтөрү	Финанслан мыйча
7. Яшьләрнең һәм эшсезләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру			
1	Эшқуарлык эшчәнлеген субъектларының югары уку йортлары һәм мәшгульлек үзәкләре белән үзара хезмәттәшлеген оештыру	Яшьләрнең эшмәкәрлек эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан гражданның мәшгульлегенә булышлык күрсәтү	Финанслан мыйча
2	Эшмәкәрлек эшчәнлеген нигезләре буенча шәхси консультацияләр үткөрү	Бизнес алып бару нигезләре турында хокукый грамоталылыкны һәм хәбәрдарлыкны арттыру	Финанслан мыйча
3	Яңа эш башлаучы эшмәкәрләргә ярдәм итү чаралары - Лизинг-Грант	Үз бизнесыңны булдыруда яшьләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау	ТР бюджеты
8.ТКХ өлкәсендә эшмәкәрлекне үстерүне стимуллаштыру			
1	ТКХ өлкәсендә кадрлар әзерләү	Кадрларның, шул исәптән ТКХ өлкәсендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы эшмәкәрләрнең квалификациясен күтөрү	Финанслан мыйча